

KRAJOBRAZY POMORZA

PORADNIK KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZÓW POMORZA

DELTA WISŁY I DOLINA DOLNEJ WISŁY CZĘŚĆ 1

dr inż. arch. BOGNA LIPIŃSKA, mgr inż. arch. JOANNA REYSS

Politechnika Gdańska

Wydział Architektury

Katedra Projektowania Środowiskowego

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 44
Rozwój
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

KRAJOBRAZ OBRAZ KRAJU

Juliusz Słowacki
wiersz „Rozłączenie” ...

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

KRAJOBRAZ OBRAZ KRAJU

Joachim Lelewel ...

„Dzieje Polski Joachim Lelewel
potocznym sposobem opowiedział, do
nich dwanaście krajobrazów skreślił”

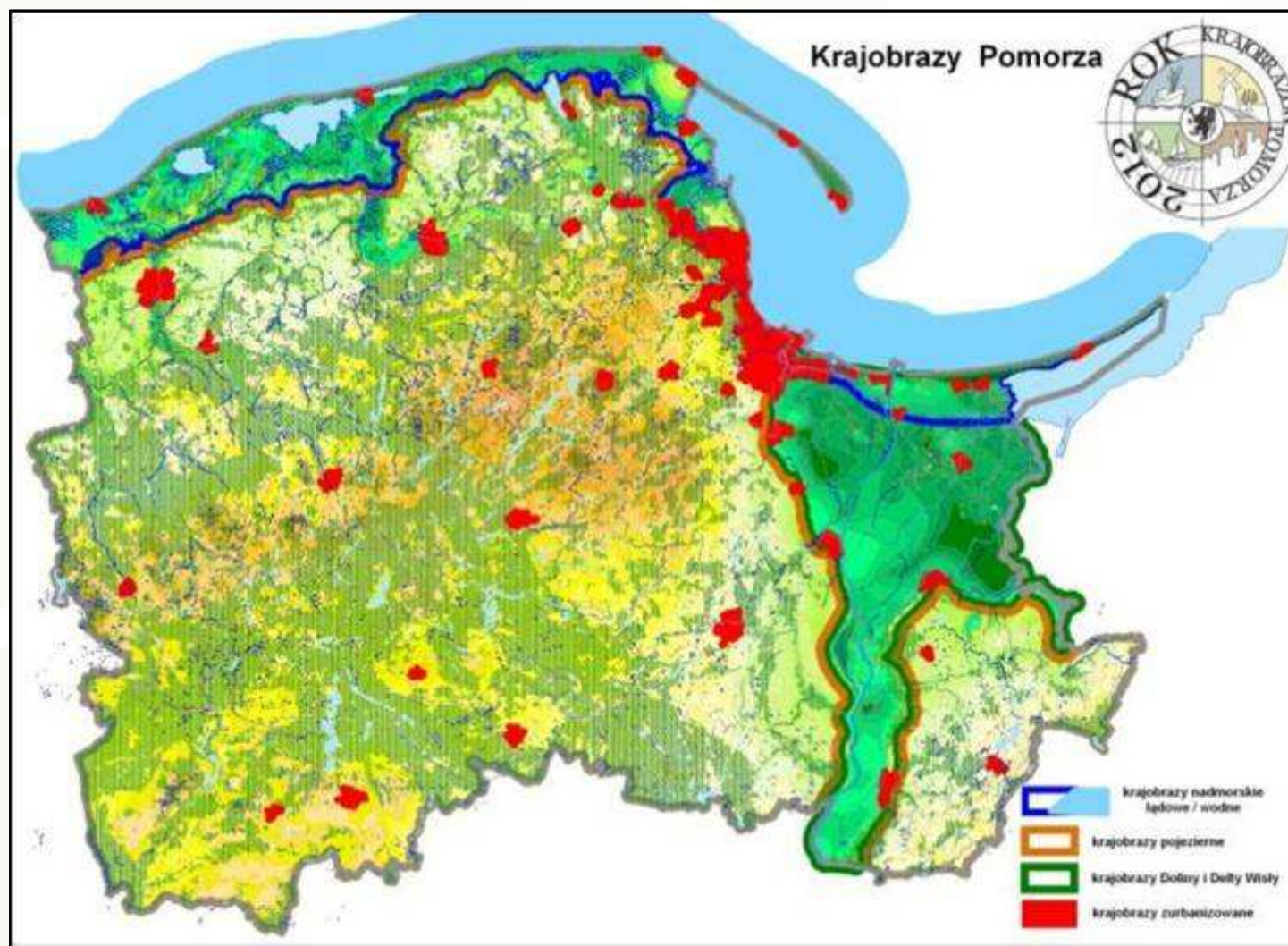
KRAJOBRAZ JAKO PIĘKNY PEJZAŻ

krajobraz „parkowy” wielkiej kompozycji
ogrodowej (Mużaków)

KRAJOBRAZ JAKO PIĘKNY PEJZAŻ

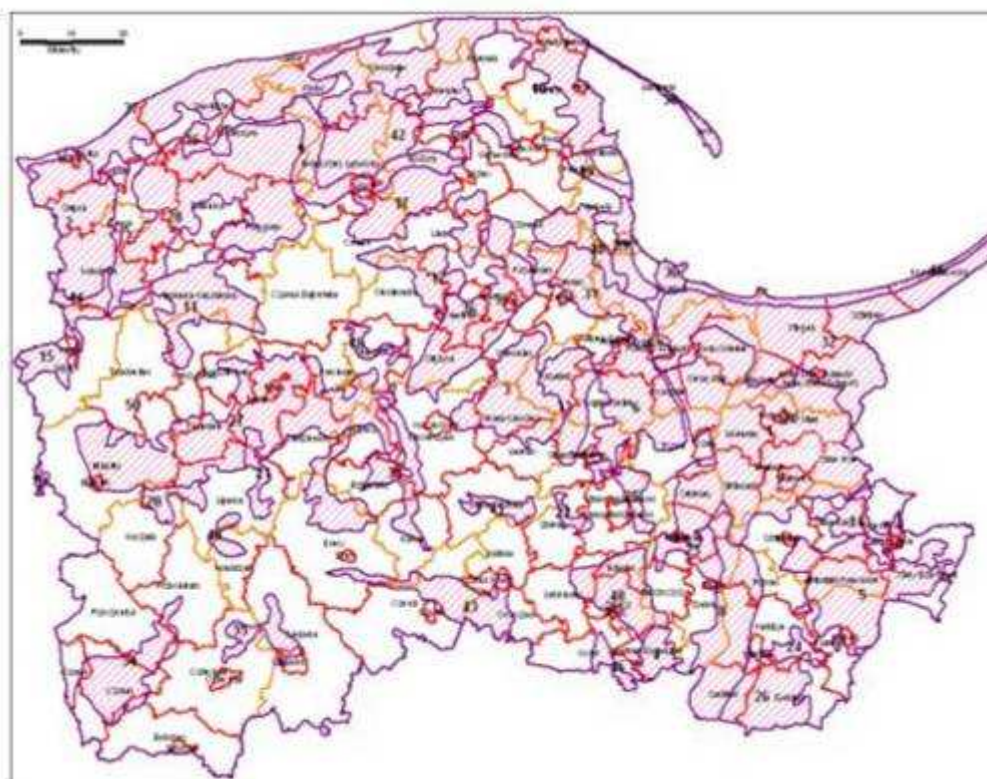

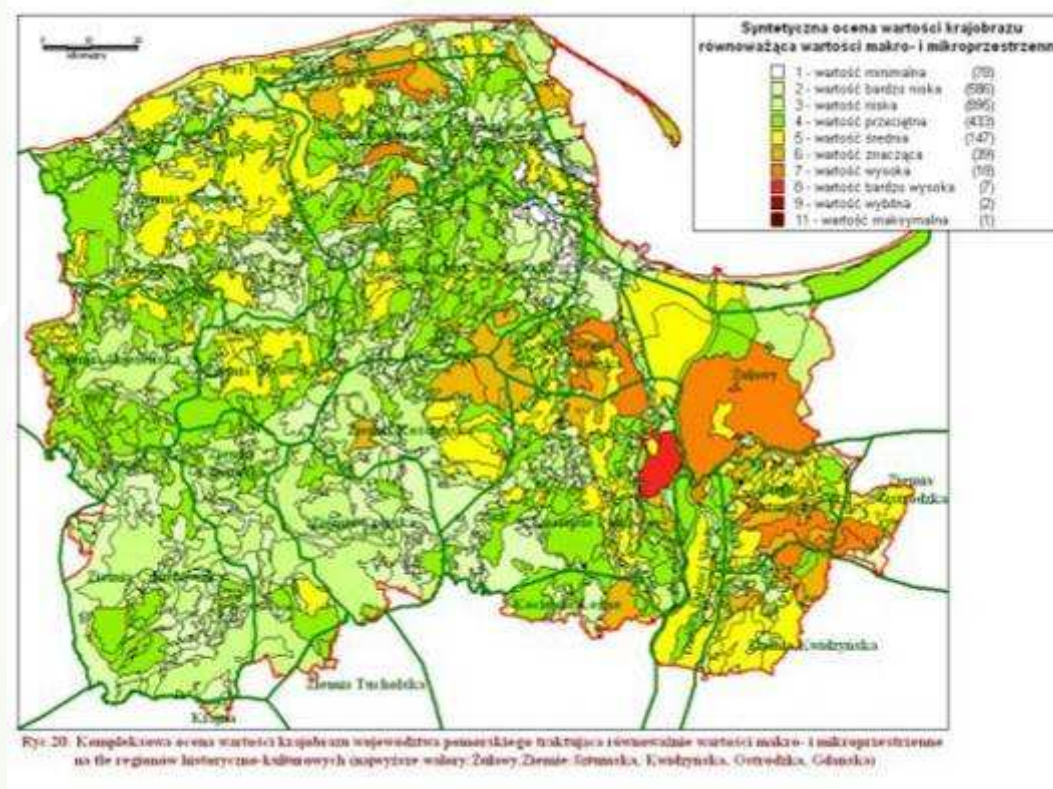
Różnorodność krajobrazowa województwa pomorskiego

Różnorodność krajobrazowa województwa pomorskiego

Różnorodność krajobrazowa województwa pomorskiego

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

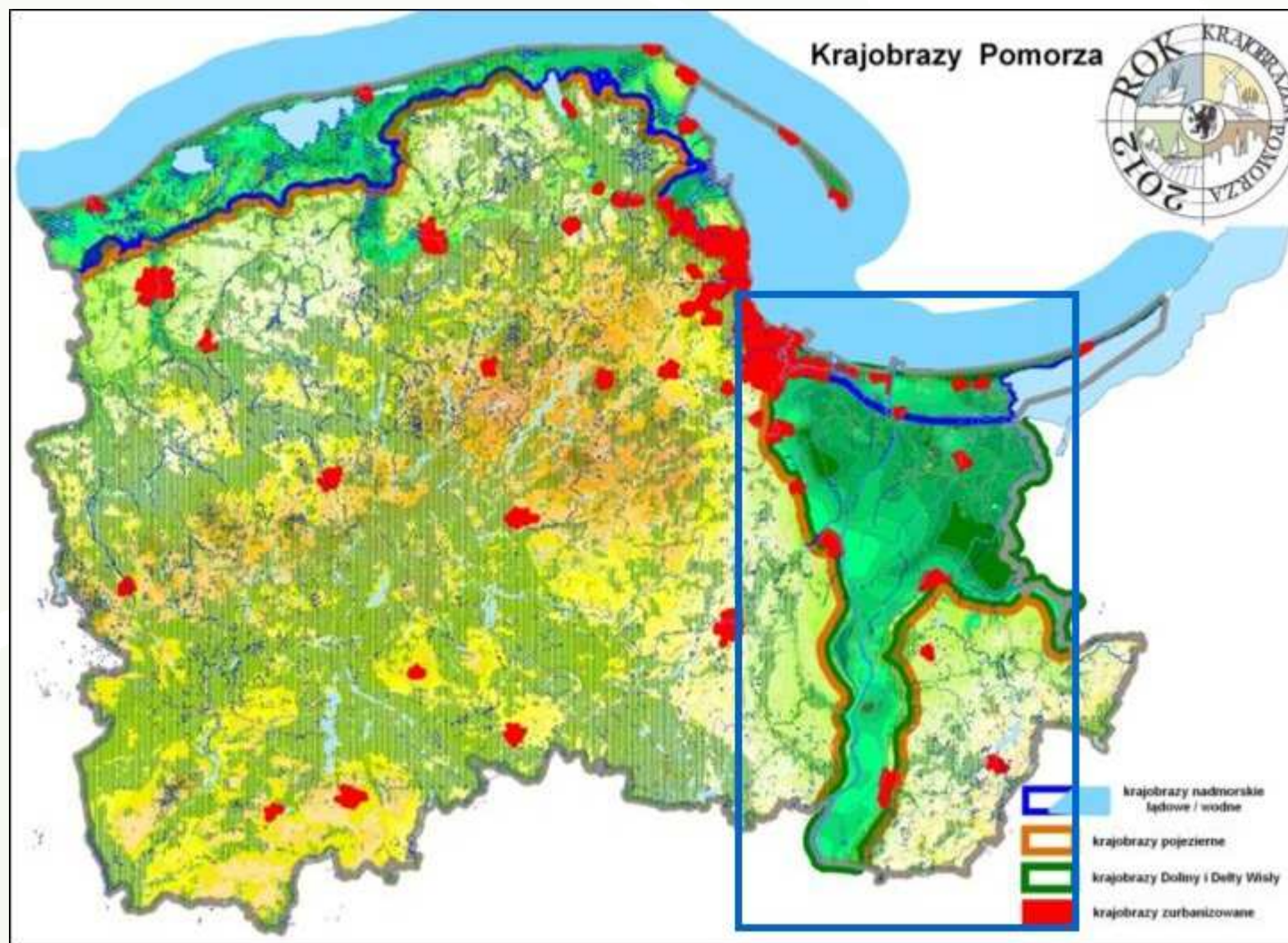
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

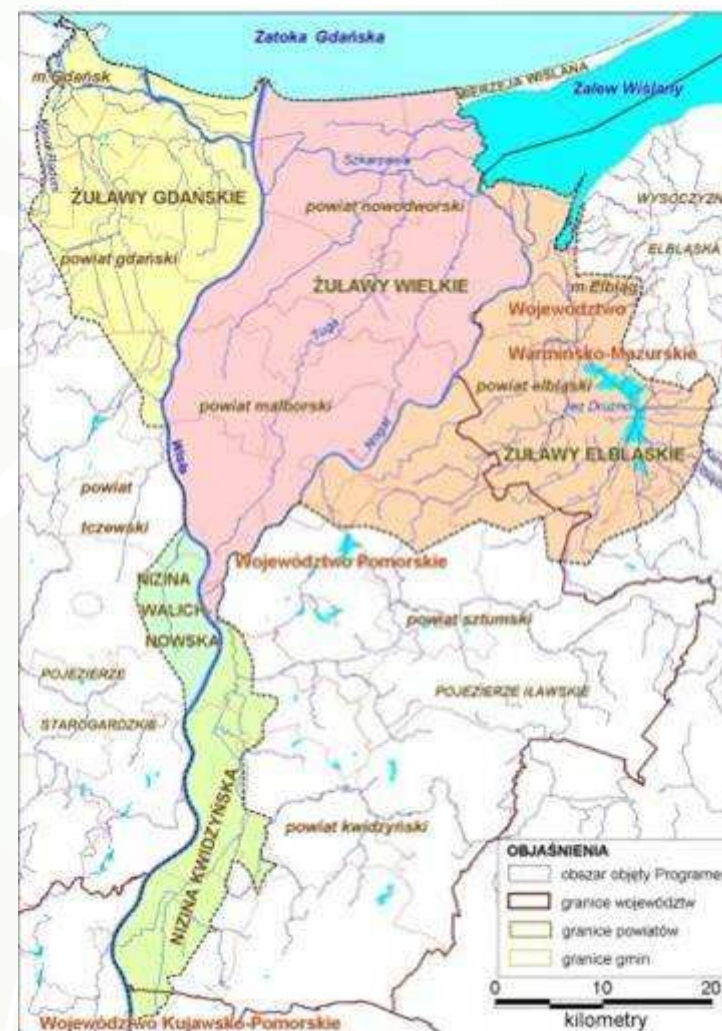
Pracownia
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
m. luty 2007-2011

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Dolina i Delta Wisły

1. TYP KRAJOBRAZU –
CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA
2. CHARAKTERYSTYCZNE SPOSOBY
KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU
REGIONÓW KULTUROWYCH
3. PROPOZYCJE KSZTAŁTOWANIA
KRAJOBRAZU REGIONÓW
KULTUROWYCH

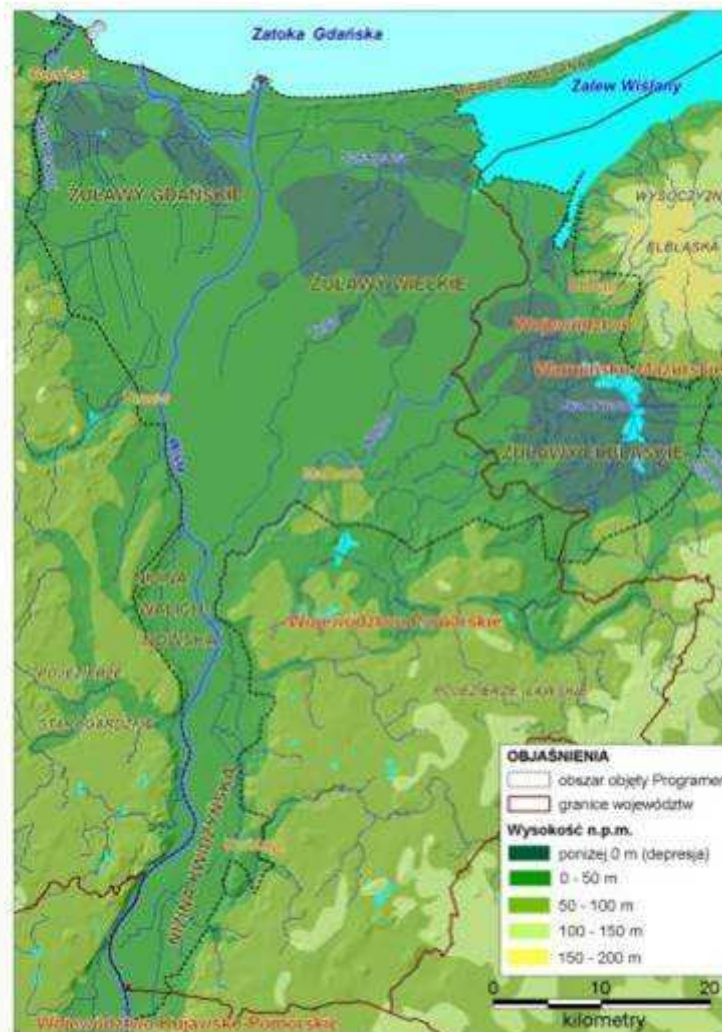
1. TYP KRAJOBRAZU – charakterystyka ogólna

1.1. Zróżnicowanie ukształtowania i pokrycia terenu

1.2. Zagrożenia i dewastacje

1.3. Zalecenia projektowe

uksztalowanie

pokrycie przyrodnicze

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 441
Rozwój
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Dlaczego wierzby?

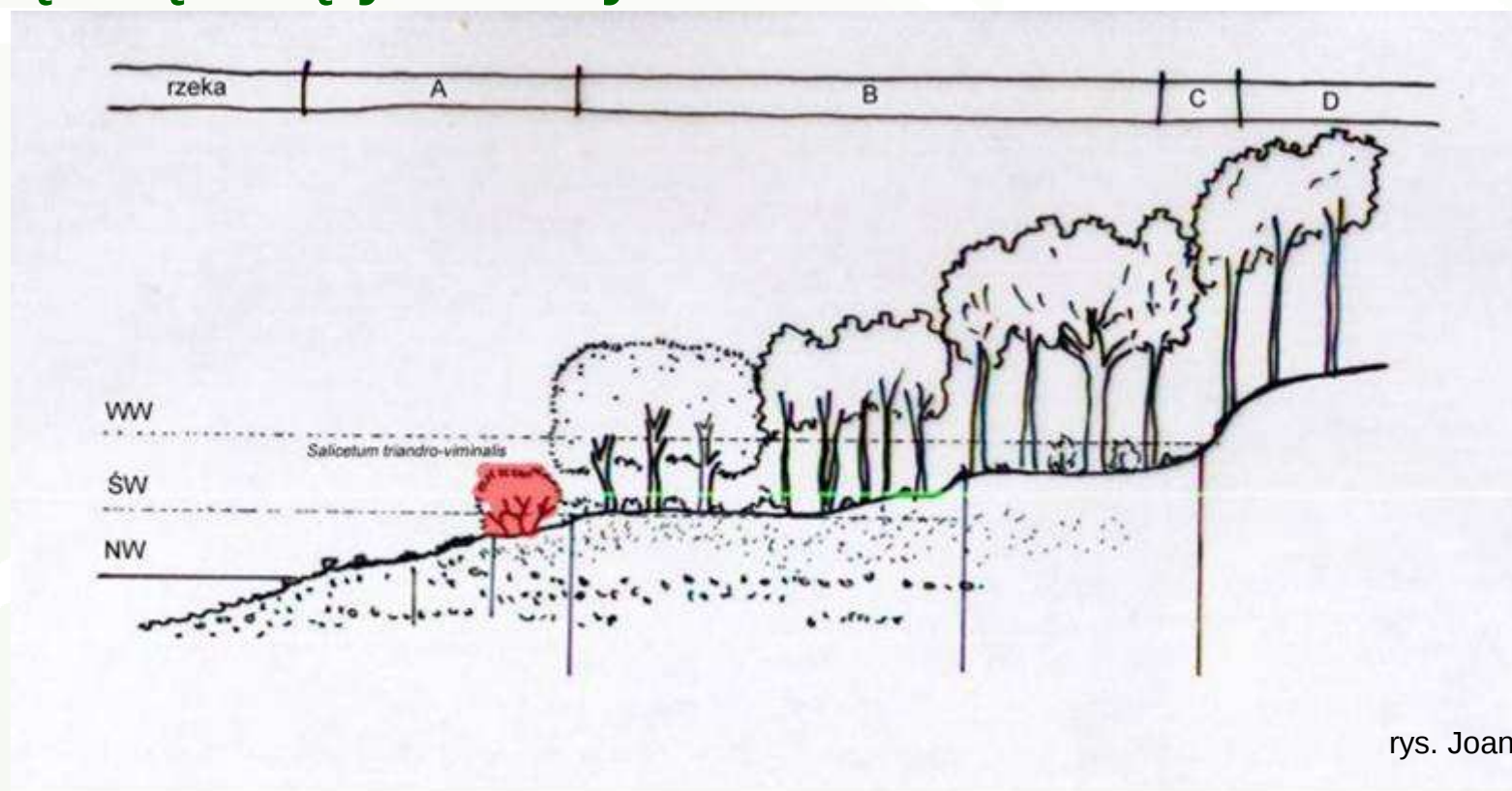
Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskie.wunii.pl

Skąd się wzięły wierzby?

rys. Joanna Reyss

Rys. Układ stref zbiorowisk roślinnych na brzegu rzek na Żuławach Wiślanych.

Joanna Rayss na podstawie: *Fitosocjologia stosowana* C. Wysocki, P. Sikorski; *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* W. Matuszkiewicz

wikliny nadrzeczne - formacja krzewiasta z panującymi wierzbami zespół *Salicetum triandro-viminalis*

(c) Piotr Sikorski, www.atlas-roslin.pl

.20

Salix viminalis L. - wierzba wiciowa (wierzba energetyczna)

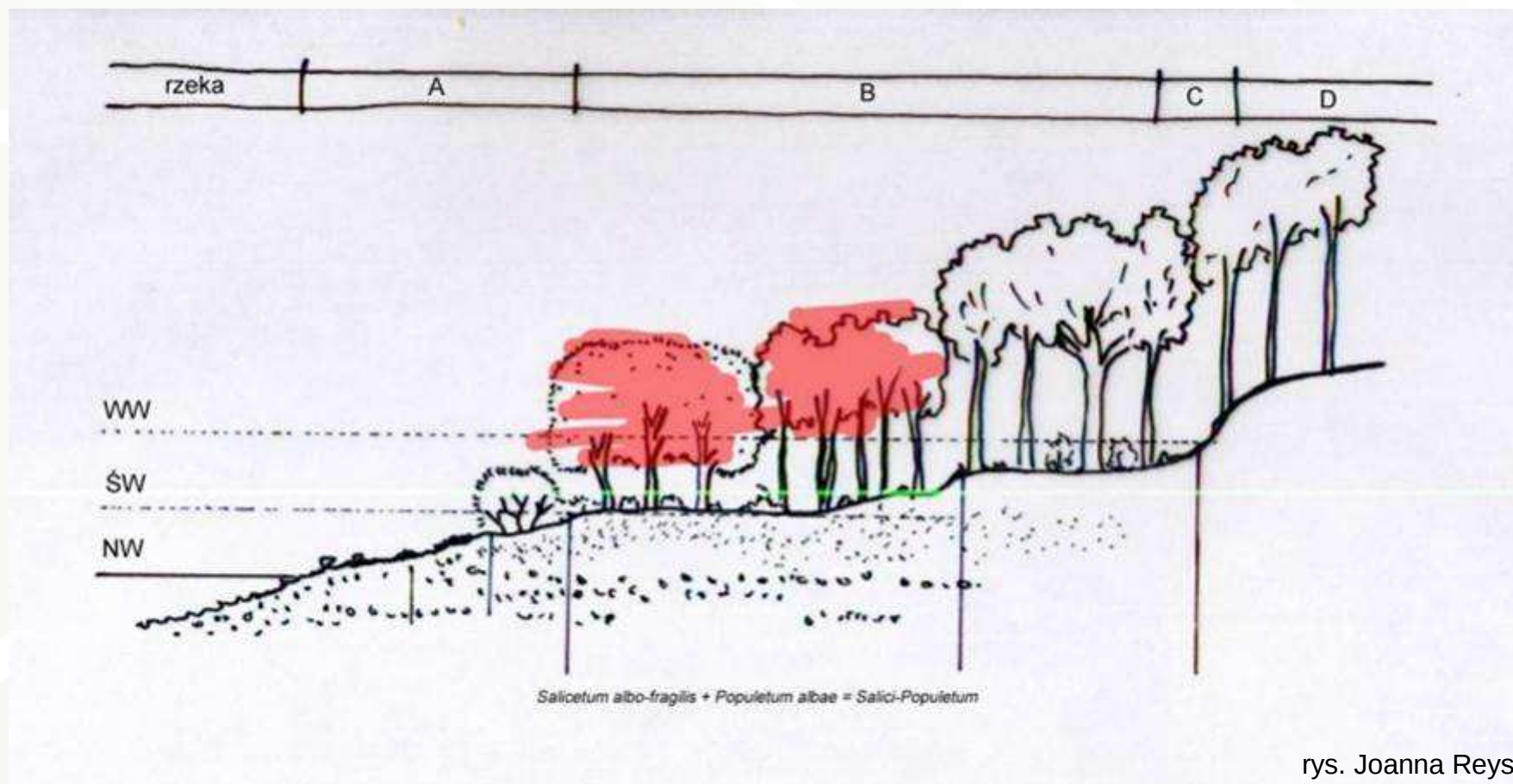

Salix purpurea L. wierzba purpurowa (wiklina)

Salix triandra L. - wierzba trójpręcikowa

Rys. Układ stref zbiorowisk roślinnych na brzegu rzek na Żuławach Wiślanych.

Joanna Rayss na podstawie: *Fitosocjologia stosowana* C. Wysocki, P. Sikorski; *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* W. Matuszkiewicz

zespół (Ass.) *Salicetum albo-fragilis* R.Tx. 1955 nadrzeczny łęg wierzbowy

(c) Piotr Sikorski, www.atlas-roslin.pl

29

Salix alba L. - wierzba biała

Salix fragilis L. - wierzba krucha

Humulus lupulus L. - chmiel zwyczajny

(c) Jarosław Malowski, www.atlas-roslin.pl

Humulus_lupulus_V8.10.6.25

(c) Jarosław Malowski, www.atlas-roslin.pl

Humulus_lupulus_V8.10.6.25

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 400
Rozwój
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Phalaris arundinacea L. - mozga trzcinowata

(c) Jarosław Makowski, www.atlas-roslin.pl

.15

(c) Jarosław Makowski, www.atlas-roslin.pl

.16

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 4^{ty}
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Rubus caesius L. - jeżyna popielica

(c) Jarosław Makowski, www.atlas-roslin.pl

jmak-101-Rubus-caesius :18

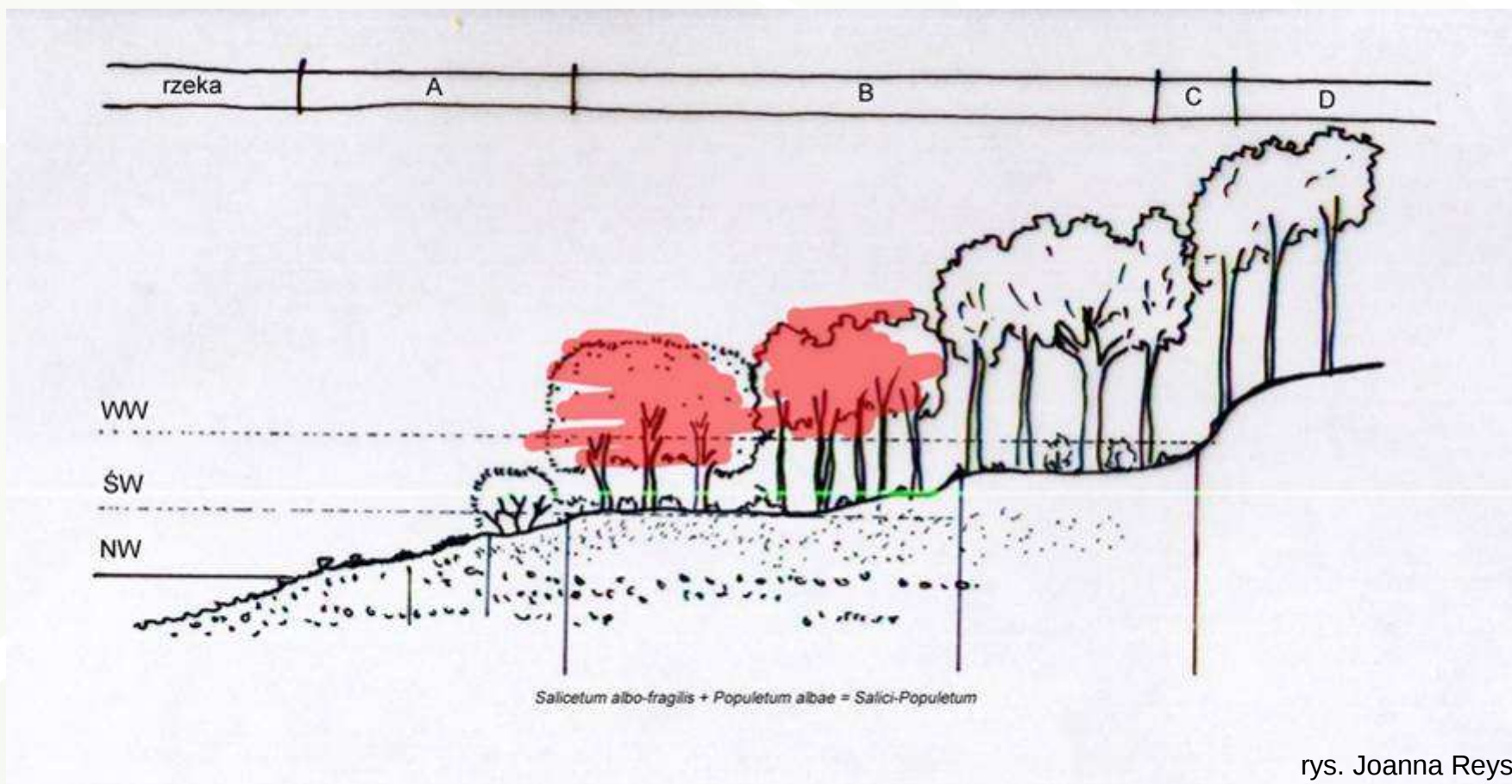

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

Rys. Układ stref zbiorowisk roślinnych na brzegu rzek na Żuławach Wiślanych.

Joanna Rayss na podstawie: *Fitosocjologia stosowana* C. Wysocki, P. Sikorski; *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* W. Matuszkiewicz

zespół (Ass.) *Populetum albae* Br.-Bl. 1931 łęg wierzbowo-topolowy (nadrzeczny łęg topolowy)

(c) Piotr Sikorski, www.atlas-roslin.pl

25

Populus alba topola biała

Populus nigra topola czarna

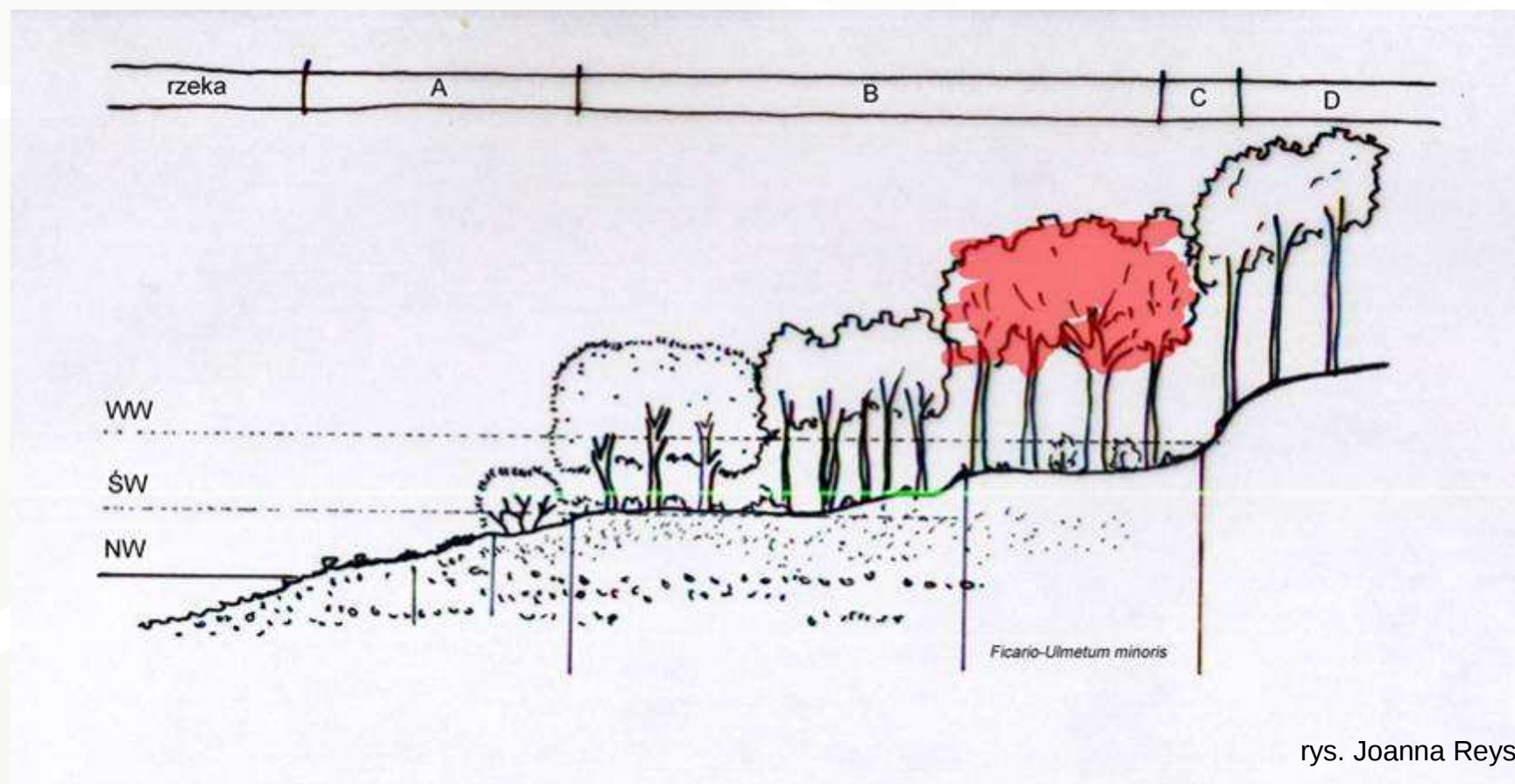

(c) Anna Nowak-Darłda, www.atlas-roslin.pl

26

Populus alba topola biała

rys. Joanna Reyss

Rys. Układ stref zbiorowisk roślinnych na brzegu rzek na Żuławach Wiślanych.

Joanna Rayss na podstawie: *Fitosocjologia stosowana* C. Wysocki, P. Sikorski; *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* W. Matuszkiewicz

Ficario-Ulmetum Łęg wiązowo-jesionowy typowy

(c) Piotr Sikorski, www.atlas-roslin.pl

.11

Ulmus minor – wiąz pospolity

Ficaria verna – ziarnopłon wiosenny (jaskier wiosenny)

Quercus robur – dąb szypułkowy

(c) Barbara Łotocka, www.atlas-roslin.pl

50

Alnus glutinosa – olsza czarna

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Acer campestre – klon polny

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskiewunii.pl

Fraxinus excelsior – jesion wyniosły

(c) Michał Smoczyk, msmoczyk@wp.pl, www.atlas-rosin.pl

34

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 4^{ty}
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Malus sylvestris – jabłoń dzika

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskie.wunii.pl

Cornus sanguinea – dereń świdwa

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 400
Rozwój
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Coryllus avellana – leszczyna pospolita

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.pomorskie.wunii.pl

Ribes spicatum
Porzeczka dzika

Daphne mezereum
Wawrzynek wilczętyko

*Euonymus
verrucosa Scop.*
trzmielina brodawkowata

Euonymus europaea
trzmielina zwyczajna

Onicera xylosteum
iciokrzew pospolity

Ribes alpinum - porzeczka alpejska

Dryopteris filix-mas nerecznica samcza

Fot. M. Romański

Matteuccia struthiopteris pióropusznik strusi

Galeobdolon luteum gajowiec żółty

Allium ursinum czosnek niedźwiedzi

Asarum europaeum L. kopytnik pospolity

Galium odoratum przytulia wonna (marzanka wonna)

(c) Marek Snowski, www.atlas-roslin.pl

020502-0419.16 1.25:1

Lilium martagon L. lilia złotogłów

(c) Jacek Sobon, www.atlas-roslin.pl

22

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
SEKRETARIAT REGIONALNY
KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH

Plan 4^{ty}
Rozwój
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Primula elatior pierzyszek wyniosły

(c) Marek Snowski, www.atlas-roslin.pl

080429-0643.20 1:1

Viola reichenbachiana fiołek leśny

13 mm (1,5:1)

Anemone nemorosa zawilec gajowy

Hepatica nobilis przylaszczka pospolita (trojanek)

***Mentha aquatica* L.**
mięta nadwodna (mięta wodna)

***Mentha longifolia* (L.) L.**
mięta długolistna

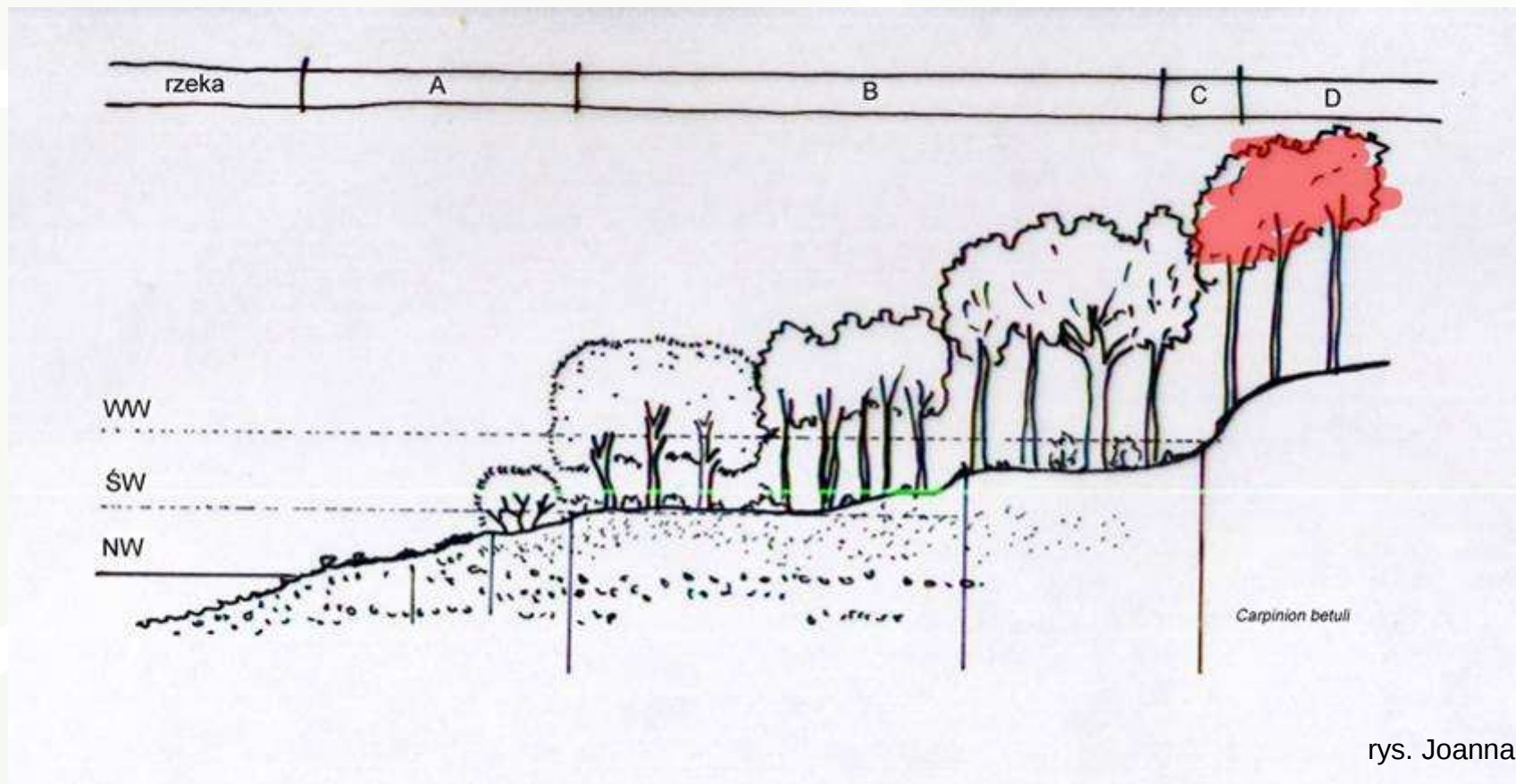

Milium effusum L. prosownica rozpierzchła

(c) Marek Snowerski, www.atlas-roslin.pl 020511-0813.12

rys. Joanna Reyss

Rys. Układ stref zbiorowisk roślinnych na brzegu rzek na Żuławach Wiślanych.

Joanna Rayss na podstawie: *Fitosocjologia stosowana* C. Wysocki, P. Sikorski; *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* W. Matuszkiewicz

Stellario holostee-Carpinetum betuli grąd subatlantycki (subatlantycki nizinny las dębowo-grabowy)

Carpinus betulus Grab pospolity

Stellaria holostea gwiazdnica wielkokwiatowa

Fagus sylvatica buk zwyczajny

Tilia cordata lipa drobnolistna

Acer platanoides klon pospolity (klon zwyczajny)

Prunus avium L. wiśnia ptasia (czereśnia, trześnia, wiśnia dzika)

